

BÖLÜM 2

LİMAN YER SEÇİMİ UNSURLARI: FİLYOS LİMANI ÖRNEĞİ

Ayşe ATABEY¹
Songül SARIALIOĞLU²

2.1. GİRİŞ

Kıtaların coğrafi olarak dağılımları dikkate alındığında dünyanın denizlerle ayrılmış, büyük ada parçaları şeklinde olduğu görülmekte ve kıtaların bu ayrımı farklı noktalar arasında değişik ulaşım ağlarının yapılmasına olanak sunmaktadır. Bu ulaşım ağları içerisinde önemli bir konuma sahip olan denizyolu taşımacılığı, dünya ticaretinde etkin olarak kullanılmaktadır. Denizler, birçok yönü ile ticaretin vazgeçilmez ulaşım alt yapısıdır. Özellikle doğru konuşlandırılmış aktif limanlar dünya ticaretinin hızlı, güvenli ve ekonomik olarak yürütülmesine olanak sunmaktadır. Limanlar ekonomik bakış açısıyla değerlendirildiğinde; büyümenin ve gelişmenin sağladığı ekonomik kutuplaşmayı en verimli ve ucuz şekli ile yürüten alt yapılarıdır.

Günümüzde uluslararası ticaretin etkin, verimli ve uygun maliyetlerle yürütülmesinde denizyolu taşımacılığı en önemli taşımacılık faaliyetlerindedir. Denizyolu taşımacılığının kilit aktörlerinden olan limanlar, kullanılan diğer araçlar ile gemiler arasında yüklerin ve yolcuların aktarımını sağlayan yapılardır. Limanlar bu temel görevlerinin yanı sıra yükün güvenli bir şekilde muhafazasını ve depolanmasını amaçlayan altyapı ve donanımına sahip hizmet yapılarıdır. Tanımlamalardan da anlaşıldığı üzere uluslararası ticaretin gelişiminde denizyolu yük taşımacılığının etkin bir rolü bulunmaktadır. Limanlar uluslararası ticarete önemli olmakla beraber sanayinin ve ticaretin gelişmesi noktasında önemli bir fonksiyon üstlenmektedir. Bahsi geçen hususlar doğrultusunda limanların, ülkelerde ekonomik gelişmişlik düzeylerinin belirlenmesi noktasında; sayı ve kapasitelerinin önemli bir ölçüt olduğu söylenebilmektedir. Son yıllarda ulaştırma zincirinin temel bir halkası olan limanlar lojistik açıdan da hizmet sunumlarında ülke ekonomilerine önemli katkılar vermekte hem bulunduğu bölgenin hem de yakın çevresinin ticaret ve endüstrilerine yardımcı olmaktadır.

1 Öğr. Gör. Ostim Teknik Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü

2 Öğr. Gör. Bartın Üniversitesi, Bartın Meslek Yüksekokulu, Ulaştırma Hizmetleri Bölümü,

KAYNAKÇA

- Alkan, S., Erdoğan, O. (2020). Filyos Vadisi Projesi'nin Bartın'a Olası Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme, I.Bartın Sektörel Kalkınma Sempozyumu Bildiri Kitabı, Bartın Üniversitesi Yay. S.127-134.
- Avcı, M., Avcı, S. (2001). Limanların Kıyı Alanları Üzerindeki Etkilerine Bir Örnek: Filyos Limanı Projesi, Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları III. Ulusal Konferansı, Türkiye Kıyıları 01 Konferansı Bildiriler Kitabı; 26-29 Haziran, 2001, İstanbul.
- Avcı, S., 1998, "Filyos Çayı Havzasının (Karabük-Filyos arası) Coğrafi Etüdü I: Fiziki Şartlar" Coğrafya Dergisi, Sayı 6, s. 217-274, İstanbul.
- Ceyhan, M. S., & Ulama. (2015). "Filyos Projesinin Lojistik Üs Olarak Revize Edilmesi Ve Bölgesel Kalkınma Açısından Değerlendirilmesi "1. Bartın Sektörel Kalkınma Sempozyumu Bildiri Kitabı. Bartın Üniversitesi Yay. S.149-160.
- Ceyhan, S.M., Kamacı, A., Peçe, M.A. (2017). Filyos Liman Projesinin Kruvaziyer Gemi Turizmi Açısından Değerlendirilmesi ve Bölge Ekonomisine Katkısı, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICMEB17 Özel Sayısı.
- Çetinkaya, M. (2012). Filyos Vadisi Projesi. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, <http://www.karorsan.org.tr/images/Filyos-Vadisi.pdf> Erişim Tarihi:25.09.2017
- Deniz, T. (2015). Zonguldak İlinde Nüfusun Gelişimi ve Dağılışı, Doğu Coğrafya Dergisi, 299-320.
- Elibüyük, M., Güler, Y. (2015). Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun Zonguldak İli Ekonomisine Etkisi, Türken Journal of World of Turks, Vol. 7, No. 1
- Gündoğan vd. (2013). "Batı Karadeniz Bölgesi Gemi İnşa ve Entegre Sanayi Sektör Analizi" Bartın Üniversitesi Yayını.
- Karlı, H., Öztaş Karlı, R.G., Çelikyay, S. (2021). Fuzzy AHP Approach to The Determination of Smart Port Dimensions: A Case Study on Filyos Port, Düzce University Journal of Science & Technology, 9 (2021) 322-336.
- Pekkaya, M., Bucak, U. (2018). Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleriyle Bölgesel Liman Kuruluş Yeri Seçimi: Batı Karadeniz'de Bir Uygulama, UİİD-IJEAS, (18.Özel Sayısı) 253-268.
- TOBB (2022). 2021 sanayi kapasite raporu. 19 Temmuz 2022 tarihinde <https://www.tobb.org.tr/BilgiErisimMudurlugu/Sayfalar/sanayi-kapasite-raporuistatistikleri.php> adresinden erişildi.
- Turğut, M., Şahin Z., Şahin, A.Y. (2020). Zonguldak'ın Lojistik Potansiyeli ve Mevcut Durum Analizi, IBAD Sosyal Bilimler Dergisi, Özel Sayı, 269-289.
- TÜİK (2021). Bölgesel istatistik. 19 Temmuz 2022 tarihinde <https://biruni.tuik.gov.tr/bolgeselistaistik/tabloOlustur.do>. adresinden erişildi.
- TÜİK (2021). Seçilmiş göstergelerle Zonguldak 2021. 19 Temmuz 2022 tarihinde <http://www.tuik.gov.tr/ilGostergeleri/iller/ZONGULDAK.pdf> adresinden erişildi.
- TÜİK (2022). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 19 Temmuz 2022 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2021-45500>. Adresinden erişildi.
- Web: <https://www.filyosvadisi.com/> (Erişim Tarihi:20.07.2022).
- Web: <https://www.zonguldak.bel.tr/grup/Zonguldak> (Erişim Tarihi:07.07.2022).